

Oud-premier Dries van Agt (78) kan de rust niet vinden. Volgende maand verschijnt zijn boek over de Palestijnse kwestie. Terreur van Hamas? ‘Makker, het hangt er maar vanaf in welk perspectief je het zet.’

tekst **Juurd Eijvoogel** beeld **Daniëlle van Ark**

‘Ik kan het wel uitschreeuwen’

‘Ik ben een romantische ziel’, zegt Dries van Agt. We zitten in zijn werkkamer, thuis, in een mooie, groene buurt aan de rand van Nijmegen. De oud-premier is 78. Al bijna dertig jaar speelt hij geen rol meer in de nationale politiek, maar staatsman in ruste is hij nog steeds niet.

„Ik ben een avonturier. Daar heb ik nogal eens een dispuut over met mijn meisje. Zij houdt mij telkens voor: dierbare jongen, je hebt zoveel mee mogen maken, je bent nu bijna tachtig, word toch eens rustig.

„Maar”, vervolgt Van Agt, nu met gespeelde dramatiek, galmende stem en ogen waarin zelfspot gloeit, „ik móet nog. Ik kan er niet mee leven dat ik nog nooit een echt bezoek aan India heb gebracht, waar onze taal vandaan komt, de hele familie van Indo-Germaanse talen – en bovendien zijn natuurlijk hindoeïsme en boeddhisme verbluffend interessant. Ik moet nog naar Iran, eertijds de machtige rivaal van het Romeinse Rijk. En ik moet ook nog eens gaan kijken hoe het is bij de pinguïns op de Zuidpool, en bij de Koerden, daar moet ik ook nog naar toe. Zij zegt: ‘Dat zijn allemaal trekjes van dezelfde, nooit helemaal rijp geworden persoonlijkheid’. Maar het is mijn romantische inslag.”

Aan de muur hangt een portret van koningin Beatrix, bij haar inhuldiging in 1980. In de boekenkast staan foto’s van Van Agt met leiders van weleer: Ronald Reagan, Helmut Schmidt, paus Johannes Paulus II, George H.W. Bush, koningin Juliana en prins Bernhard en de Japanse keizer Hirohito, bij een bezoek van Van Agt en zijn vrouw aan Japan, in 1979.

Een recentere trofee hangt ingelijst aan de muur: een pagina uit de *Rheinische Post* van afgelopen maart, met daarop een foto van het diner dat de Duitse bondspresident Köhler gaf ter gelegenheid van de ne-

gentigste verjaardag van oud-kanselier Schmidt. Rond de tafel zitten verder onder anderen Angela Merkel, de oud-staatslieden Henry Kissinger, Gerhard Schröder, Giscard d’Estaing, de huidige minister van Buitenlandse Zaken Frank-Walter Steinmeier en naast hem als enige Nederlander de voormalige premier. „We hebben het flink over Palestina gehad. Verhagen vond hij maar een lastige man – daar konden we het niet over oneens zijn.”

Van Agt heeft een stormachtige loopbaan achter de rug. Op zijn 37ste werd hij hoogleraar strafrecht, minister van Justitie op zijn 40ste. Hij was de eerste leider van het Christen Democratisch Appèl, de partij die ontstond uit een fusie van de katholieke KVP, de gereformeerde ARP en de hervormde CHU. Minister-president was hij van 1977 tot 1982. Steeds stond, zoals de biografie *Van Agt; Tour de Force* beschrijft, „de onnavolgbare Van Agt in het hart van de politieke orkaan”. Toen hij uit Den Haag vertrok, was hij pas 51, jong genoeg om achtereenvolgens nog commissaris van de koningin in Noord-Brabant te worden en ambassadeur van de Europese Unie in Tokio en Washington.

En nu is hij een activist voor de Palestijnse zaak. „Ik beschouw het als een missie”, zegt hij. „Als een plicht. In Nederland bestaat nog veel onwetendheid over het mateloze onrecht dat zich aan het Palestijnse volk voltrekt.”

In de media uitte Van Agt de afgelopen jaren vaak onverbloemd zijn verontwaardiging over het beleid en het militaire optreden van Israël. De voormalige minister-president verscheen op protestbijeenkomsten, hield spreekbeurten, schreef opiniestukken, publiceerde zijn ideeën op een eigen website (www.driesvanagt.nl) en hekelde regelmatig de op-

stelling van zijn partijgenoten, vooral minister van Buitenlandse Zaken Maxime Verhagen, voor hun „kritiekloze afhankelijkheid aan Israël”. Op 10 september verschijnt zijn boek *Een schreeuw om recht; De tragedie van het Palestijnse volk*. Het is een felle politieke aanklacht, met veel historische uitweidingen en persoonlijke observaties.

Waar komt die gedrevenheid voor de Palestijnen vandaan?

„Daar zijn drie oorzaken voor. Ten eerste ben ik een jong uit het christendom. En ik zie zo immens veel onheil in het heilige land, dat is een absurditeit waarmee niet te leven valt. Aan mijn stemverheffing, die ik niet helemaal controleren kan, hoort u al dat er veel emotie aan te pas komt.

„Ten tweede voel ik mij beschaamd als Europeaan. Dat zeg ik ook altijd als mij het verwijt voor de voeten wordt geworpen: waarom hebt u toch altijd kritiek op Israël? We hebben toch ook Darfur, Oost-Congo, Tibet? Mijn antwoord is dat Europa een dubbele verantwoordelijkheid heeft voor het noodlot dat het Palestijnse volk heeft getroffen. Door het dubbelspel dat vooral de Britten sinds de Eerste Wereldoorlog hebben gespeeld: ze deden de Palestijnen beloften en bevoordeelden tegelijk de zionistische beweging. En verantwoordelijk is Europa natuurlijk vooral door de Holocaust.

„Ten derde ben ik tot in mijn vezels jurist. We leven in een wereld die in rap tempo globaliseert en daarom meer dan vroeger een vitale behoefte heeft aan orde, aan internationaal recht. We zien nu dat Amerika en Israël, Amerika in elk geval tot voor kort, zich op een vreselijke manier aan staand internationaal recht vergrijpen.” >